

การปรับนโยบายต่างประเทศของไทยต่อเวียดนาม

นางสาว สมพร บัวศักดิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2530

ISBN 974-567-570-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

012561

i 10294697

Policy Adaptation of Thai Foreign Policy Towards Vietnam

Miss Somporn Buasak

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Political Science

Department of International Relations

Graduate School

Chulalongkorn University

1987

ISBN 974-567-570-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การปรับนโยบายต่างประเทศของไทยต่อเวียดนาม

โดย

นางสาว สมพร บัวศักดิ์

ภาควิชา

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิญา รัตนมงคลมาศ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้เนียบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

[Signature] คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

[Signature] ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษมา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา)

[Signature] อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิญา รัตนมงคลมาศ)

[Signature] กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วินิตา ศุกรเสพย์)

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การปรับนโยบายต่างประเทศของไทยต่อเวียดนาม
ชื่อนิสิต นางสาว สมพร บัวศักดิ์
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิญา รัตนมงคลมาศ
ภาควิชา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
ปีการศึกษา 2529

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาถึงการปรับเปลี่ยนแปลงนโยบายต่างประเทศของไทยต่อเวียดนาม จากความเป็นปฏิปักษ์กันอย่างรุนแรงตั้งแต่ปี ค.ศ. 1954 แล้วมาคลี่คลายลงตามลำดับหลังปี ค.ศ. 1969 จนถึงขั้นสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตต่อกันในปี ค.ศ. 1976 ผลการศึกษา พบว่าปัจจัยที่ก่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนแปลงนโยบายดังกล่าวได้แก่ สภาพแวดล้อมทางการเมืองระหว่างประเทศ และเงื่อนไขทางการเมืองภายในประเทศอันอาจจำแนกได้เป็น

1. การเปลี่ยนแปลงนโยบายของสหรัฐอเมริกาต่อภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และต่อเวียดนาม จากแต่เดิมที่เป็นการสกัดกั้นการขยายอิทธิพลของฝ่ายคอมมิวนิสต์มาเป็นนโยบายผ่อนคลายความตึงเครียดกับฝ่ายคอมมิวนิสต์ และถอนกำลังทหารออกจากเวียดนาม การดำเนินการตามนโยบายเช่นนี้ทำให้มีการถอนกำลังทหารออกจากประเทศไทยด้วย ซึ่งเป็นผลให้ผู้นำไทยรู้สึกว่าเขาผู้ค้าประกันความมั่นคง จึงต้องหาทางดำเนินนโยบายใหม่ที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของตนที่เปลี่ยนไป
2. การได้อำนาจปกครองประเทศของกลุ่มคอมมิวนิสต์ในอินโดจีนทั้ง ๆ ที่ฝ่ายสหรัฐอเมริกา และประเทศไทยพยายามดำเนินนโยบายการป้องกันนอกประเทศ (forward defense strategy) ระงับการขยายอิทธิพลของคอมมิวนิสต์ในบริเวณนี้ ทำให้ประเทศไทยต้องปรับเปลี่ยนท่าทีใหม่เพื่อความมั่นคงของประเทศ
3. การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองภายในประเทศไทยเองหลัง ค.ศ. 1973 ทำให้การเรียกร้องให้มีการปรับเปลี่ยนความสัมพันธ์กับสหรัฐอเมริกา และดำเนินท่าทีที่เป็นมิตรกับทุกประเทศได้รับการพิจารณาว่าสอดคล้องกับสภาพการณ์ระหว่างประเทศแม้ว่าจะขัดกับอุดมการณ์ของผู้นำไทยก็ตาม

Thesis Title Policy Adaptation of Thai Foreign Policy Towards Vietnam
Name Miss Somporn Buasak
Thesis Advisor Assistant Professor Dr. Abhinya Rattanamongkolmas
Department International Relations
Academic Year 1986

Abstract

The purpose of this thesis is to study the adaptation of Thai foreign policy towards Vietnam from the intense hostility since 1954. From 1969 the situation improved and relations between the two countries were normalized in 1976. Among various factors, it is found that two major factors influencing the adaptation were the international political environment and internal political conditions which can be divided into the followings :

1. The change in U.S. policy in Southeast Asia and more particularly Vietnam from containment to détente and military withdrawal from Vietnam led to U.S. military withdrawal from Thailand as well. This policy implementation caused the Thai leadership to feel insecure and led to search for a new policy suitable to the changed environment.

2. Despite the fact that Thailand, with the U.S. backing, used forward defense strategy, the Indochinese Communists nevertheless managed to capture power. Thailand had, therefore, to adapt its posture to ensure its national security.

3. Domestic political change within Thailand itself in 1973 led to the consideration of previous demands for adaptation of Thailand's relations with the U.S. toward an omnidirectional policy. These demands were therefore the condition for policy adaptation despite the fact that they conflict with the Thai leaders' ideology.

กิตติกรรมประกาศ

ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงต่อ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิญา รัตนมงคลมาศ อาจารย์ที่ปรึกษาที่กรุณาให้ความช่วยเหลือพร้อมทั้งให้ความรู้อันเป็นประโยชน์ไม่เฉพาะในการทำวิทยานิพนธ์นี้เท่านั้น แต่ยังสามารถนำไปใช้ได้ตลอดชีวิตของการทำงาน

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.กุสุมา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา และ รองศาสตราจารย์ ดร.วินิตา ศุภรเสพย์ อาจารย์ผู้ควบคุมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งกรุณาให้คำแนะนำตลอดจนความรู้อันเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร ที่ได้ให้ความรู้อันเป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา

ขอขอบคุณ คุณเจริญรัฐ ฉิมสำราญ, คุณชุตติมากรณ์ ชาคินฤมาล, คุณพิภย์พาพร เทศเรียน, คุณธีรพล เกษมสุวรรณ, คุณนิสิต จันทรสมวงศ์, คุณพิทยา บุรณะรัช, คุณพีระศักดิ์ นนทะเปารยะ, คุณฤชัย จันทรสมบัติ, คุณสุจารี อุปารี, คุณโสภิต ผ่องเสรี และคุณอานนท์ พงษ์พานิช เพื่อนผู้ให้ความช่วยเหลือด้วยน้ำใจอันดียิ่ง

ท้ายที่สุดและสำคัญยิ่งคือ พ่อและแม่ ที่เข้าใจและเชื่อมั่นในตัวลูก อันทำให้ลูกไม่อาจละความพยายามจนกระทั่งประสบความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งไม่มีคำพูดใดจะแสดงถึงความขอบคุณอย่างลึกซึ้งของลูกได้.

สมพร บัวศักดิ์

พฤษภาคม 2530

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ช
บทที่	
1. บทนำ	1
2. นโยบายต่างประเทศของไทยต่อเวียดนาม ระหว่างปี ค.ศ.1954 - 1973 และระหว่างปี ค.ศ. 1975 - 1976	18
3. การปรับนโยบายต่างประเทศของไทยต่อเวียดนามระยะปี ค.ศ. 1975 - 1976	35
4. บทสรุป	56
เอกสารอ้างอิง	58
ภาคผนวก ก.	67
ภาคผนวก ข.	68
ประวัติผู้เขียน	71